

VÁLASZADÓ

2021/10. október

Kreativitás az értékcsökkenési leírásban

Többletnyugdíj többletmunkáért

Egészségügyi szolgáltatásra jogosultak

Minimum részmunkaidő

Kérdések és válaszok

ADÓ
2021

10

Kedves Olvasó!

Az ősz eleje jellemzően szélcsendes időszak az adózási jogalkotásban; mindenki arra vár, hogy a kormány benyújtsa az őszi adócsomagot. Ezúttal kicsit mintha másként festene a helyzet. Sokan úgy vélik, hogy az idén felborul a szokásos menetrend. Részben azért, mert a 2022-es esztendő választási év lesz, részben pedig azért, mert az év végéig ismét veszélyhelyzeti jogalkotásról döntött a parlament. Az utóbbi miatt nem kell végigfuttatni az Országgyűlés különböző szűrőin az előterjesztéseket, megoldható a döntés kormány szinten is. Az utóbbiakat folyamatosan nyomon követjük az Adózána portálon megjelenő friss cikkekkel.

Mostani összeállításunkban viszont elsősorban örökzöld témákat mutatunk be. Így szó lesz például a kreatív értékcsökkenés alkalmazásáról, a többletnyugdíjat érő többletmunkáról, továbbá az egészségügyi szolgáltatásra jogosultak ellátásairól is.

Értékcsökkenési leírás és „kreativitás” – az elszámolás érdekes esetei

Az év utolsó harmadában nem árt a cég költségeit górcső alá venni, ellenőrizni az értékcsökkenési leírás elszámolását is. Ez a látszólag egyszerű tétel is okozhat kellemetlen meglepetéseket egy adóellenőrzés során.

A szakterület méltán elismert – és általam is nagyra becsült – szakértője mondta egy szakmai konferencián, hogy azért szereti a számvitelt, mert fantázia kell hozzá. Noha valószínűleg nem a „fantázia” lesz az a kifejezés, amely sokaknak a könyvvitelről elsőként eszükbe jut, tanúsíthatom, hogy nem kevés kreativitást igénylő munkáról van szó – persze nem a jogszabályok sajátos átértelmezésével, a cég tetszése szerint lefaragott adóalapokra gondolok.

A gyakorlatban a könyvelők sokszor találkoznak olyan esetekkel, amikor elvileg nem kellene bonyolult számviteli kérdésekben dönteniük, de az adott gazdasági esemény valamely mozzanatában eltér a megszokottól, így mégis csak fejtörést okoz. Ilyen a napjainkban egyre népszerűbb napelemes rendszerek, naperőrművek amortizációjának problémája is. Ennek szemléletes példája az alábbi eset. Egy villamos energia termelésével és értékesítésével foglalkozó társaság 2021-ben üzembe helyezett egy 494 kWp névleges teljesítményű naperőrművet a telephelyén. A cég tulajdonosainak és mérnökeinek véleménye szerint a naperőrmű hasznos élettartama várhatóan 20–25 év lesz. Milyen leírási kulcsot alkalmazhatnak az értékcsökkenési leírás elszámolására a számviteli törvény és az adótörvény szerint?

A kérdés eldöntéséhez abból célszerű kiindulnunk, hogy a naperőrmű a KSH Építményjegyzék szerint a „2302 Erőművek” körébe tartozó, nem épület jellegű komplex ipari létesítmény. A naperőrmű azonban összetett, több részből álló építmény, így részét képezik – egyebek mellett – a napelempanel, a tartószerkezet, különféle vezetékek, az elosztószekrény stb. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Szt.) besorolása szerint a naperőrmű állhat egy épületből, amelynek része az épületgépészet, és technológiai berendezésből, de tekinthetőek ezen meghatározó elemei – elkülöníthető funkciókat ellátó – önálló tárgyi eszköznek is. Abban az esetben, ha a társaság az erőmű hasznos élettartamként feltételezett 20–25 év elteltével is folytatni kívánja az adott tevékenységet, úgy célszerű fontolóra vennie, hogy maga az épület – a technológiai berendezések cseréjét, korszerűsítését követően – vélhetőleg akkor is alkalmas lesz a feladatra. Így a döntéshozóknak érdemes mérlegelni, hogy az épületet számviteli szempontból is önálló eszközként vonják értékcsökkenés alá. (Az IFRS-ek rendszerében, az összetett eszközök esetében valamennyi jelentős értékkel bíró komponens hasznos élettartamát, maradványértékét, leírási módszerét külön-külön meg kell határozni. A hazai szabályozás folyamatosan közelít a nemzetközi standardokhoz – a társaságiadó-törvénybe is beépült, előzőekben bemutatott lehetőséget is ideértve – ez is szempont lehet a társaság amortizációs politikájában.)

Az önálló tárgyi eszköz, illetve az épület és a technológiai berendezés terv szerinti értékcsökkenési leírását a várható hasznos élettartam, a használat, az esetleges maradványérték figyelembevételével, a számviteli törvény 52. §-a szerinti általános előírásoknak megfelelően kell meghatározni. A társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (tao-törvény) alapján azonban – akkor is, ha külön tartja nyilván a cég az épületet és technológiai berendezést – az épületgépészet körébe tartozó gépek és berendezések értékcsökkenését az épülettől függetlenül, a gépeknél megadott leírási kulcsokkal is el lehet számolni. Az épületbe beépített technológiai gépek és berendezések, az ezeket kiszolgáló vezetékek leírását az épülettől függetlenül, a gépeknél, illetve vezetékeknél megadott leírási kulcsok alapján kell megállapítani. A tao-törvény szerint tehát lehetséges, hogy a tartószerkezet (és az épületgépészet, ha ez értelmezhető a naperőrműnél) egyéb építmény, míg a többit a technológiai gép és berendezés kategóriában vesszük figyelembe, de külön kezelhető a vezetékek (kábel) is.

NAGY MACHINÁTOR

NAV Számla Importer

- Bármely számlázóprogramból beemelhető számla
- Áfa gyűjtőnkénti összevonás
- Csoportos számlaletöltés
- Jóváhagyási folyamat
- Előkontírozás

PROGEN

www.progen.hu

Fentiek szerint tanulmányozva a tao-törvény 2. számú mellékletét, a leírási kulcsok:

- az ipari építmény esetében 2 százalék;
- a vezetékek esetében 8 százalék;
- a gépek esetében 14,5 százalék, vagy a 14,5 százalékos kulcs helyett választható 50 százalék a tao-törvény 1. számú melléklet 9. pontja szerint.

Választható az adótörvényben előírtnál (jelen esetben például a 8 vagy 14,5 százaléknál) kisebb mértékű leírás is (tao-törvény 1. számú melléklet 5/a pont). Ez esetben azonban szem előtt kell tartani, hogy az így érvényesített értékcsökkenési leírás összege nem lehet kevesebb, mint a számviteli törvény szerint elszámolt terv szerinti értékcsökkenés. Változtassunk a helyzeten annyit, hogy a vállalkozás nem erőművet épít, hanem már meglévő telephelyének gazdaságos energiaellátása érdekében az üzemcsarnokot és irodát magában foglaló épület tetejére telepít napelemeket!

Ez esetben is az a kérdés, hogy miként kell az értékcsökkenési leírás mértékét meghatározni, illetve a napelemek bekerülési értékével növelni kell-e az épület értékét. A számviteli törvény értelmezésében a beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, a meglévő tárgyi eszköz bekerülési értékét az előbbiek szerinti beruházás értékén túlmenően növeli az elhasználandó tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértéke (saját vállalkozásban történt megvalósítása esetén az 51. § szerinti közvetlen önköltség aktivált értéke is).

Azt, hogy a tetőre felszerelt napelem a társaság ingatlanának korszerűsítését, felújítását jelenti-e, annak alapján kell eldönteni, hogy e nélkül az épület használható-e rendeltetésszerűen vagy sem. Ahhoz, hogy az épület rendeltetésének megfelelően használható legyen, szükséges – egyebek mellett – a fűtés. Ezért az épület fogalmába (és így értékebe is) beletartoznak a fűtést szolgáló berendezések, kivéve, ha technológiai célt (adott esetben áramtermelést) is szolgálnak. Ebből az is következik, hogy a – fűtést is biztosító – napelem értéke növeli az épület bekerülési értékét, és az épület után az eredmény terhére elszámolt értékcsökkenés alapját képezi. Ha a napelemes rendszer bekerülési értékével az épület értékét kell növelni, akkor a számviteli elszámolás során az épületre érvényes mértékű terv szerinti értékcsökkenési leírást kell elszámolni. Ahogyan arról előző példánkban is volt szó, az adótörvény megengedi az épületgépezet körébe tartozó gépek és berendezések esetében az értékcsökkenési leírásnak az épülettől függetlenül, a gépeknél megadott leírási kulcsokkal történő elszámolását. Azaz – kizárólag adózási szempontból –, a napelem a működését biztosító szerkezeti elemekkel együtt önálló tárgyi eszközként kezelhető, és az adóalapnál érvényesíthető összeget a tao-törvény 2. számú mellékletének c) pontja alapján 14,5 százalékkal lehet számítani, de választható az 1. számú melléklet 5/a, 9. pontja szerint is. Fontos tudni, hogy ha a háztetőn kialakított napelemes rendszer nemcsak az adott épület fűtését, melegvíz-ellátását biztosítja, hanem más épületét is, vagy az adott épületben végzett tevékenységet is szolgálja (az épületen belüli technológiához szükséges fűtéssel, meleg vízzel), akkor a napelemes rendszer egészét önálló tárgyi eszköznek (berendezési tárgynak) kell tekinteni. Továbbá, ha a tartószerkezet jellemzően az épület megerősítését szolgálja, akkor az épület bekerülési értékét növeli, ellenben, ha csak a napelemeket tartja, akkor önálló tárgyi eszköz, azaz egyéb építmény. A támogatások előlegéből vagy a fejlesztési tartalék terhére beszerzett tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása is feladhatja a leckét mind a vállalkozások döntéshozóinak, mind könyvelőiknek.

Sinka Júlia, adószakértő, mérlegképes könyvelő

Biztosított és egészségügyi szolgáltatásra jogosult: mutatjuk miben különbözik

Előző hónapban elindított cikksorozatunkban az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetésről és az ehhez kapcsolódó ellátásokról szoltunk. Cikksorozatunk folytatásaként az alábbiakban részletezzük a biztosított és az egészségügyi szolgáltatásra jogosult közötti különbségeket.

Sokszor hallani olyan állításokat, hogy „a gyermekem iskolás, a nagymamám nyugdíjas, ezért ők biztosítottak”. Ha megnézzük a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. ▶

adózóna

MEGJELENT!

INGATLANÜGYLETEKBEN
ÜTMUTATÓ CÉGEK ÉS
MAGÁNSZEMÉLYEK SZÁMÁRA

Csak, állami
támogatások, bankhitelek

Ingatlan értékesítése
és áfaalanyiság

Garázs és lakóingatlan
eltérő megítélése

KERESSE AZ
ÚJSÁGARUSOKNÁL!

hvg KIADVÁNYOK

MEGRENDELÉS: BOLT.HVG.HU/ADOZONA

A KIADVÁNY 10%-OS KIADÓI KEDVEZMÉNNYEL 3590 Ft.

törvényt (Tbj.), akkor láthatjuk, hogy az efféle állítások nem igazak, hiszen a példában szereplő iskolás gyermek vagy nyugdíjas nagymama nem biztosított, hanem egészségügyi szolgáltatásra jogosult. Mivel jelentős következménye a fenti állításnak nincs, így a mindennapi életben nem szoktuk kiigazítani ezt az állítást.

Gond akkor van, amikor a biztosítási jogviszony ismeretének hiánya jelentős következménnyel jár. Itt említeném meg példaként a családi otthonteremtési kedvezményt, azaz a CSOK-ot, amelynél előfeltétel a biztosítási jogviszony megléte és annak igazolása. Ez esetben már gondot jelent, ha valaki összekeveri az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság fogalmát a biztosítási jogviszonnyal.

Mindezek alapján cikksorozatunk részeként az alábbi cikk azzal a céllal íródott, hogy a fenti két fogalom és a kapcsolódó ellátások tisztázásra kerüljenek.

Biztosítási jogviszony – az álláskeresői támogatásban részesülő személyt kivéve – a biztosított adott keresőtevékenységén alapul.

Azaz a 2019. évi CXXII. törvény (Tbj.) alapján biztosított az a nem sajátjogú nyugdíjas személy, aki például:

- munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, közszolgálati jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban, ügyészségi szolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati jogviszonyban, egészségügyi szolgálati jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban dolgozik, tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik;
- az egyéni-, illetve társas vállalkozó;
- megbízási jogviszonyban tevékenykedik, ha a megbízási szerződés a járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér 30 százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét, valamint
- a főállású kisadózó stb.

Biztosítási jogviszony alapján a biztosítottak társadalombiztosítási ellátásokra lesznek jogosultak.

Azaz, adott előfeltételek meglétekor a társadalombiztosítási járulékot fizető biztosított kaphat

- egészségügyi szolgáltatást, melynek keretében a biztosított egyebek mellett tb-támogatottan kaphat orvosi ellátást, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, és gyógyfürdő ellátást, rehabilitációs ellátást, betegszállítást;
- egészségbiztosítás pénzübeli ellátásait, azaz a biztosított jogosult lehet csecsemőgondozási díjra, gyermekgondozási díjra, örökbefogadói díjra, táppénzre;
- baleseti ellátásokat, vagyis üzemi baleset, foglalkozási megbetegedés esetén kaphat baleseti egészségügyi szolgáltatást, baleseti táppénzt, baleseti járadékot, illetve a halálakor a hozzátartozó kaphat baleseti hozzátartozói nyugellátást; megváltozott munkaképességű személyként kaphat rokkantsági ellátást, vagy rehabilitációs ellátást;
- sajátjogú nyugdíjasként öregségi nyugdíjra jogosult;
- hozzátartozóinak megállapításra kerülhet hozzátartozói nyugellátás, azaz a biztosított hozzátartozója kaphat özvegyi nyugdíjat, árvaellátást, szülői nyugdíjat;
- munkanélküliként pedig álláskeresői járadékban részesülhet.

Vagyis a biztosítottak nemcsak egészségügyi szolgáltatásra, hanem annál sokkal szélesebb körű ellátásra válnak jogosulttá. Mint arról a bevezetésben is szó volt, a biztosítottakat sokszor összekeverik a biztosítási jogviszonnyal nem rendelkező egészségügyi szolgáltatásra jogosult személyekkel.

Kik is tartoznak az egészségügyi szolgáltatásra jogosultak körébe?

A kötelező társadalombiztosításnak az az egyik jelentősége, hogy mindenki, aki egy adott országban él, abban az esetben, ha egészségi állapotában változás áll be, akkor tb-támogatottan egészségügyi szolgáltatásban részesül. Egészségügyi szolgáltatás keretében nyújtható például tb-támogatottan orvosi ellátás (házi orvosi, járó-, fekvőbeteg ellátás, rehabilitációs ellátás), betegszállítás, továbbá támogatottan járnak adott gyógyszerek-, gyógyászati segédeszközök-, és gyógyfürdő ellátások.

Egészségügyi szolgáltatásra jogosultak a biztosított személyeken túl a következő – adott ellátásban részesülő – személyek:

- csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, baleseti táppénzben, baleseti járadékban, nyugellátásban részesülő személyek;
- korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyek;
- mezőgazdasági járadékban (öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban, növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban), megváltozott munkaképességű személyek ellátásában, bányászok egészségkárosodási járadékában, fogyatékosági támogatásban, rokkantsági járadékban, házastársi pótlékban, házastársi jövedelempótlékban részesülő személyek;
- nemzeti gondozási díjban (pótlékban), hadigondozotti ellátásban részesülő személyek;
- bányászati keresetkiegészítésben vagy átmeneti bányászjáradékban részesülő személyek;
- az aktív korúak ellátására való jogosultság keretében megállapított pénzübeli ellátásban, időskorúak járadékában, gyermekek otthongondozási díjában, ápolási díjban vagy részesülő személyek.

- Ugyancsak egészségügyi szolgáltatásra jogosultak a kiskorúak, fiatal felnőttek és a diákok a következő esetekben:
- kiskorú, ha magyar állampolgársággal, menekült vagy oltalmazott jogállással és Magyarország területén lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, továbbá az a nem magyar állampolgárságú kiskorú, aki Magyarország területén lakóhellyel rendelkezik;
 - személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális intézményben elhelyezett személy (ide nem értve a külföldi állampolgárt), a gyermekvédelmi rendszerben utógondozási ellátásban részesülő 18–24 éves fiatal felnőtt, továbbá magyar hatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett külföldi kiskorú személy;
 - a nemzeti köznevelés, felsőoktatás, szakképzés keretében nappali rendszerű iskolai oktatás keretében vagy nappali oktatás munkarendje szerint folyó oktatásban tanulmányokat folytató nagykorú magyar állampolgár, menekült, oltalmazott;
 - az a külföldi állampolgár, aki nemzetközi szerződés vagy az oktatásért, a külpolitikáért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanulói, hallgatói jogviszonyban áll;
 - az a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozó személy, aki a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében államilag támogatott, vagy magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzési formában hallgatói jogviszonyban áll.

Továbbá a Tbj. felsorol olyan eseteket és személyi köröket is, amikor fennáll az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság, idetartozik például a fogvatartott, a szociálisan rászorult, a hajléktalan stb. A Tbj. az egészségügyi szolgáltatásra jogosultak nagy részénél az ellátás feltételeként szabja meg a belföldiséget, amely leegyszerűsítve azt jelenti, hogy az ellátásra jogosult személynek magyar lakóhellyel kell rendelkeznie. Meg kell említeni, hogy a fentiekben felsorolt egészségügyi szolgáltatásra jogosultak többségénél az ellátásuk fedezetét a központi költségvetés finanszírozza.

Összegezve elmondható, hogy az egészségügyi szolgáltatásra jogosult abban különbözik a biztosítottól, hogy

- az egészségügyi szolgáltatásra jogosult csak természetbeni egészségügyi ellátást kaphat, míg a biztosított jogosult lehet pénzbeli ellátásokra például táppénzre, nyugellátásra, álláskeresői járadékra, csecsemőgondozási díjra, örökbefogadói díjra, gyermekgondozási díjra stb.;
- a biztosítási jogviszony – az álláskeresői támogatásban részesültől kivéve – a biztosított adott keresőtevékenységen alapul, míg az egészségügyi szolgáltatás adott ellátáson, adott élethelyzetén alapul;
- a biztosított jogán adott esetben a hozzátartozó is kaphat adott ellátásokat például árvaellátás, özvegyi nyugdíj, míg az egészségügyi szolgáltatásra jogosult esetén ilyen nincs;
- a biztosított társadalombiztosítási ellátásának fedezetére járulékot fizet, míg az egészségügyi szolgáltatásra jogosult esetén az ellátás fedezetét többségében a központi költségvetésből finanszírozzák.

A különbségek kapcsán felmerülhet, hogy mi az, ami közös bennük...

Mind a biztosított, mind az egészségügyi szolgáltatásra jogosult tb-támogatás mellett kaphatja az egészségügyi szolgáltatásokat. Ezen felül közös vonás, hogy ha a biztosítási jogviszony vagy az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság megszűnik, akkor mindkét esetben fennáll az úgynevezett passzív jogon járó egészségügyi szolgáltatás. Azaz, a biztosítási jogviszony, illetve az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság megszűnését követően – egyes eseteket kivéve – 45 napig passzív jogon jár az egészségügyi szolgáltatás.

dr. Radics Zsuzsanna tb-szakértő, jogász

Néhány órás napi munka: van minimum egy részmunkaidős foglalkoztatottnál?

A napi munkaidő a felek által a munkaszerződésben meghatározott, a munkaidő-beosztás alapjául szolgáló időtartam, amely teljes napi munkaidő vagy részmunkaidő. A heti vagy havi néhány óra tartamú munkavégzés különösen a munkába visszatérő kismamák és a nyugdíjasok körében kedvelt. Korlátozva van-e ilyenkor a napi munkaidő tartama? ►

WEBINÁRIUM

3 ELŐADÓVAL

A DIGITALIZÁLT FIZETÉS ÉS A KÉSZPÉNZMENTESSÉG HATÁSA A VÁLLALKOZÁSOKRA

Időpont: 2021.11.03. 10 óra

A digitális fizetés és a webinar támogatója a Mastercard.

adózána

A napi munkaidő és beosztás szerinti napi munkaidő nem azonos

Munkaidő a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó időtartam, valamint a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység tartama. Előkészítő vagy befejező tevékenység körébe sorolható minden olyan feladat ellátása, amelyet a munkavállaló munkaköréhez kapcsolódóan, szokás szerint és rendszeresen, külön utasítás nélkül köteles elvégezni, melyek feladatainak szerves részét képezik például: az üzlet nyitása, zárása, áruk kipakolása, munkavédelmi ruházat felvétele.

Nem munkaidő a munkaközi szünet (a készenléti jellegű munkakört kivéve), továbbá a munkavállaló lakó- vagy tartózkodási helyéről a tényleges munkavégzés helyére, valamint a munkavégzés helyéről a lakó- vagy tartózkodási helyére történő utazás tartama. A napi munkaidőhöz képest megkülönböztetjük a beosztás szerinti napi munkaidőt. Ez a munkanapra elrendelt rendes munkaidőt jelenti. A beosztás szerinti napi munkaidő alapját a szerződésben meghatározott munkaidő „mennyisége” képezi. A különbség egy példán keresztül: ha a napi munkaidő 8 óra, attól még a munkáltató beoszthat adott napra 12 órára is munkavégzésre. A munkavégzésre előírt időtartam két irányból közelíthető meg. Az egyik a rendes munkaidő, a munkaszerződés által meghatározott időtartam. Amennyiben a felek eltérően nem állapodtak meg, ez napi 8 óra, és az az idő, amelyet a megállapodásra alapozva a munkáltató munkarendje az adott munkakörben dolgozóra meghatározott.

A másik a rendkívüli munkaidő. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) szerint teljes napi munkaidő esetén naptári évenként 250 óra, kollektív szerződés rendelkezése alapján legfeljebb 300 óra (illetve önkéntes alapon előbbi esetben további 150, utóbbi esetben további 100 óra) rendkívüli munkaidő rendelhető el, melyet részmunkaidő esetén arányosan kell alkalmazni. Gyakori hiba, hogy a munkáltató nem ügyel a napi munkaidőre és a beosztás szerinti napi munkaidőre vonatkozó szabályok elkülönítésére. Pedig a foglalkoztatás során lényeges a tudatos munkaidőszervezés: ezzel elkerülhetők a munkaügyi ellenőrzés jogkövetkezményei, és spórolni is tud vele a munkáltató, ciklikus működési sajátosságaihoz igazítva a beosztást.

Teljes napi munkaidő – részmunkaidő

A teljes napi munkaidő háromféle lehet. Az általános teljes napi munkaidő tartama 8 óra. A törvény a heti munkaidő hosszáról külön nem rendelkezik. Abban az esetben, ha a felek a munkaszerződésben elmulasztottak rendelkezni a napi munkaidő mértékéről, akkor a munkaviszonyt úgy kell tekinteni, hogy az általános teljes napi munkaidőre, azaz napi 8 órára jött létre. A második csoport a rövidebb teljes napi munkaidő, mely értelmében munkaviszonyra vonatkozó szabály meghatározhat napi 8 óránál rövidebb teljes napi munkaidőt, de ebben a munkáltató és a munkavállaló is megállapodhatnak.

Végül a hosszabb teljes napi munkaidő azt jelenti, hogy az általános teljes munkaidő napi 8 óránál hosszabb is lehet, azzal, hogy ezekben az esetekben a munkavállaló díjazása és egyéb juttatásai nem arányosak, mint a részmunkaidőnél, hanem a díjazás tekintetében az általános teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalókra irányadó szabályokat kell alkalmazni. Az általános teljes napi munkaidő felemelésére kizárólag a felek megállapodása alapján kerülhet sor, mértéke legfeljebb napi 12 óra lehet. Ennek feltétele, hogy a munkavállaló készenléti jellegű munkakört lásson el, vagy pedig a munkavállaló a munkáltató, illetve a tulajdonos hozzátartozója legyen.

Készenléti jellegű a munkakör abban az esetben, ha

- a munkavállaló a feladatainak jellege miatt – hosszabb időszak alapulvételével – a rendes munkaidő legalább egy-harmadában munkavégzés nélkül áll a munkáltató rendelkezésére, vagy
- a munkavégzés – különösen a munkakör sajátosságára, a munkavégzés feltételeire tekintettel – a munkavállaló számára az általánoshoz képest lényegesen alacsonyabb igénybevétellel jár.

Hozzá tartozónak minősül a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

Tulajdonosnak a gazdasági társaság tagja minősül, ha a társaságra vonatkozó döntések meghozatala során a szavazatok több mint 25 százalékával rendelkezik. Hozzá tartozónak a törvény 294. § (1) bekezdés b) pontjában felsoroltak minősülnek.

INGYENES
HÁZHÓZ
SZÁLLÍTÁS!

Adómentakarítási lehetőségek

Cégvezetőknek, vállalkozásoknak, könyvelőknek

10%
kedvezmény

Szakmai partner: **adózóna**

Megrendelés: **bolt.hvg.hu/adozona**

Megállapodás

Részmunkaidőben a feleknek a munkaszerződésben kifejezetten meg kell állapodniuk. Erről szabadon rendelkezhetnek azzal a természetszerű feltétellel, hogy a részmunkaidő a munkavállaló munkakörére irányadó teljes munkaidőnél csak kevesebb lehet. Ügyelni kell arra, hogy ha a felek kizárólag annyit írnak a munkaszerződésbe, hogy a napi munkaidő 4 óra (a részmunkaidő tényét tehát nem rögzítik), az jelenthet rövidebb teljes napi munkaidőt is. Ennek azért van jelentősége, mert a rövidebb teljes napi munkaidő esetén a járandóságok nem arányosan járnak, ilyenkor például a minimálbér nem feleződik automatikusan.

Részmunkaidőnél a felek általában abban állapodnak meg, hogy a munkavállaló díjazása és egyéb juttatásai is ezzel arányosan járnak. Nem érvényesül ugyanakkor az időarányosság elve a szabadság tekintetében, a 19. számú munkaügyi kollégiumi állásfoglalás szerint a munkavállalónak évi rendes szabadság akkor is jár, ha a munkáltató őt nem teljes munkaidőben alkalmazta. Részmunkaidő esetén a napi munkaidő mértékére a törvény nem állapít meg minimumot: erről a felek szabadon állapodhatnak meg. Akár napi vagy heti 1 órára is létesülhet a munkaviszony, és a munkaidő mértékének sem kell egész órának lennie. Például, ha egy kis családi vállalkozás által üzemeltetett sörözőben csak szombat esténként van szükség munkaerőre, akkor nincs akadálya annak, hogy az érintett munkavállaló hetente mindössze 4 órát dolgozzon szombatonként. Az ő napi munkaideje ekkor 0,8 óra, tehát az 1 órát sem éri el, és nem is kell elérnie. A munkaviszony mindenképpen biztosítási jogviszonyt keletkeztet, ez független a munkaórák számától. A nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati idő szempontjából azonban csak arányos szolgálati időt szerez a munkavállaló, ha a részmunkaidős munkaviszonyban nem keresi meg legalább a minimálbért.

dr. Hajdu-Dudás Mária munkajogi ügyvéd

AJÁNLÓK:

Ne kérjen cégnévre számlát el nem számolható kiadásokról, mert ezzel adóellenőrzést kockáztat!

Miután az adóhatóság a számlaadat-szolgáltatás alapján fogja elkészíteni az e-áfatervezetet, sokakat izgat a kérdés: mit lehet tenni azokkal a számlákkal, amelyeket cég nevére állítottak ki, azonban a kiadás nem a vállalkozás érdekében merült fel. S mi van, ha netán nem is értesül ezekről a vállalkozás? A kérdés tisztázásáért az adóhatósághoz fordultunk.

Nagy port kavartunk nemrégiben egy olvasói kérdésre adott válaszunkkal, amely arra irányult, hogy mi a teendő azokkal a számlákkal, amelyeken céges és magánhasználatra vásárolt termék is van. Az adóhatóság kérdéseinkre adott válaszában először felhívta a figyelmet a releváns számviteli fogalmakra, szabályokra.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 165. paragrafusának (1) bekezdése szerint minden olyan gazdasági eseményről, amely az eszközök, illetve az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani. E jogszabályhely azt is előírja, hogy a gazdasági műveletek, események folyamatát tükröző összes szabályszerűen kiállított bizonylat adatait rögzíteni kell a könyvviteli nyilvántartásokban. A Sztv. 15. paragrafusának (2) bekezdésében rögzített számviteli alapelv (a teljesség elve) szerint ugyanis a gazdálkodónak könyvelnie kell mindazon gazdasági eseményeket, amelyeknek az eszközökre és a forrásokra, illetve a tárgyévi eredményre gyakorolt hatását a beszámolóban ki kell mutatni. Lényeges kiemelni, hogy az Sztv. 165. paragrafusának (2) bekezdése alapján a számviteli (könyvviteli) nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni. Szabályszerű az a bizonylat, amely az adott gazdasági műveletre (eseményre) vonatkozóan a könyvvitelben rögzítendő, és a más jogszabályban előírt adatokat a valóságnak megfelelően, hiánytalanul tartalmazza, megfelel a bizonylat általános alak és tartalmi követelményeinek, és amelyet – hiba esetén – előírászerűen javítottak.

Hunyadné Szűts Veronika igazságügyi adó- és járulékszakértő

A teljes cikket itt olvashatja el: https://adozona.hu/adozas_rendje

Nyugdíj: ők járnak jól, ha többletmunkát vállalnak

A nyugellátás összegének kalkulálásakor fontos szerepe van a megszerzett szolgálati időnek. Függetlenül attól a tényről, hogy valaki egyidejűleg két- vagy több biztosítási jogviszonnyal rendelkezik – nyugdíjjogosultság és nyugdíjmérték szempontjából az adott időszakra csak egyszeresen tud szolgálati időt szerezni. Az általános szabály alól van azonban kivétel, akiknél lehetőség nyílik ún. kiegészítő szolgálati idő szerzésére.

A társadalombiztosítás keretében megállapításra kerülő sajátjogú és hozzátartozói ellátások tekintetében alapelv, hogy az ellátásokra jogosító szolgálati idő számításánál 365 napot kell egy évnek tekinteni függetlenül attól, hogy az adott év ténylegesen hány napból állt. Másrészt a jogszabály által meghatározott 365 napnál egy adott évben akkor ►

**A megfontolt üzleti terv,
a biztonságos, sikeres
gazdálkodás alapja**

2022-ben is a

**Több mint 30 éve
ügyfeleink szolgálatában...**

sem lehet több szolgálati időt figyelembe venni, ha adott esetben speciális szabály a ledolgozott időtartamot szorozó alkalmazásával rendeli figyelembe venni (például a repüléssel szerzett karkedvezményes idő számításánál). Akkor is 365 nap szolgálati idő ismerhető csak el a tárgyévben, ha valaki többes biztosítási jogviszonyban állt, és egyébként mindegyik biztosítási jogviszonya alapján szolgálati időt szerzett.

A fentiekben említett általános szabálytól eltérően azonban, egy jól meghatározott személyi körre vonatkozóan lehetőség nyílik ún. kiegészítő szolgálati idő szerzésére, ugyanis a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 43/A §-a meghatározza, hogy az egészségügyi dolgozók esetében – a megállapított tényleges szolgálati időn túl – kiegészítő szolgálati időként kell figyelembe venni a külön törvényben meghatározott, a heti 48 órát meghaladó önként vállalt többletmunkavégzésnek – a munkáltató által munkaórában igazolt – 2004. május 1-jét követő – napi 8 óra alapulvételével átszámított – időtartamát.

Winkler Róbert nyugdíjszakértő

A teljes cikket itt olvashatja el: https://adozona.hu/tb_jarulekok_nyugdij

A mezőgazdasági őstermelő kiegészítő tevékenységéből származó bevétel adózása

Mi minősül mezőgazdasági őstermelő kiegészítő tevékenységének, mekkora lehet az őstermelő ebből származó bevétele, milyen adózási szabályokra kell figyelni? Ismertetjük.

2021. január 1-jétől a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Csg. törvény) határozza meg, hogy mely mezőgazdasági tevékenységek tekinthetők őstermelői tevékenységnek. A Csg. törvény 2. §-ának g) pontja értelmében őstermelői tevékenységnek az őstermelői nyilvántartásba felvett mező-, erdőgazdasági tevékenység, kiegészítő tevékenység, valamint e tevékenységből származó termékfeldolgozás minősül, ha az a saját gazdaságban előállított alapanyag felhasználásával történik és nem haladja meg a kistermelői élelmiszer-termelésről, előállításról és értékesítésről szóló rendeletben meghatározott mennyiséget.

A Csg. törvény szerint mező- és erdőgazdasági tevékenységnek a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: földforgalmi törvény) 5. § 18. pontjában, míg kiegészítő tevékenységnek az 5. § 14. pontjában meghatározott tevékenységek minősülnek. A földforgalmi törvény szerint a kiegészítő tevékenységek közé tartozik a mezőgazdasági üzemhez tartozó termelési tényezők hasznosítása, értékesítése. A földforgalmi törvény 5. §-ának 20. pontja alapján mezőgazdasági üzem: az azonos céllal működtetett mezőgazdasági termelési tényezők (föld, mezőgazdasági felszerelés, egyéb vagyonelemek) szervezeti alapegysége, amely a gazdasági ösztartozás révén gazdálkodási alapegység is.

A Csg. törvény alapján őstermelőként kiegészítő tevékenység csak meghatározott mértékig folytatható: a kiegészítő tevékenységből származó éves bevétel nem haladhatja meg az őstermelői tevékenységből származó éves bevétel negyedét. Ha a kiegészítő tevékenység bevétele az említett arányt meghaladja, akkor a kiegészítő tevékenységből származó jövedelem megállapítására nem alkalmazhatók az őstermelőkre vonatkozó szabályok, hanem a kiegészítő tevékenységből származó teljes bevétel utáni adókötelezettséget az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályok szerint kell megállapítani, vagyis ez esetben a kiegészítő tevékenységet – adózási szempontból – az őstermelői tevékenységtől elkülönítve kell kezelni.

Lepsényi Mária adószakértő

A teljes cikket itt olvashatja el: https://adozona.hu/szja_ekho_kulonado

Szakképzési hozzájárulás szochokedvezmény alkalmazásakor: kik vehetik igénybe?

Számos kérdés merül fel azzal kapcsolatban, hogy a szociális hozzájárulásiadó-kedvezménnyel élő foglalkoztatók az adókedvezményt miként érvényesíthetik tovább (illetve továbbra is érvényesíthetik-e?) a szakképzési hozzájárulás vonatkozásában, figyelembe véve a szakképzési törvény (2019. évi LXXX.) július 1-jén hatályba lépett módosításait. A jogalkalmazói bizonytalanság a korábbi gyakorlat miatt érthető, ráadásul a NAV ügyfélszolgálati sem adnak egyező válaszokat a kérdésre.

Pedig a szakképzési törvény július 1-jétől hatályos, e kérdéssel kapcsolatos módosítása látszólag egyértelmű (és valamennyi foglalkoztató számára) kedvező helyzetet teremt, hiszen a jogszabály 107. szakaszának új (3b) bekezdése pontosan rögzíti, hogy miként kell eljárni, ha a szakképzési hozzájárulásra kötelezettet a szociális hozzájárulási adó tekintetében kedvezmény illeti meg. E szerint a bruttó kötelezettség csökkenthető

- a szochokedvezmény alapja után másfél százalékkal, vagy
- ha a szociális hozzájárulási adókedvezményt az adómérték 50 százalékaival kell megállapítani, a szociális hozzájárulásiadó-kedvezmény alapja után 0,75 százalékkal megállapított összeggel.

Például, ha egy munkavállaló havi munkabére 400 ezer forint, akkor főszabály szerint $400\,000 \times 1,5\% = 6000$ forint az utána fizetendő szakképzési hozzájárulás.

Ha megváltozott munkaképességű munkavállalóról van szó, akkor az utána érvényesíthető szochokedvezmény összege $2 \times 167\,400 \times 15,5\%$, tehát a fizetendő szakképzési hozzájárulás $6000 - 2 \times 167\,400 \times 1,5\%$. Abban az esetben pedig, ha a munkavállaló szakképzettséget nem igénylő munkakörben dolgozik, akkor az érvényesíthető szochokedvezmény $167\,400 \times 0,75\%$, tehát a fizetendő szakképzési hozzájárulás: $6000 - 167\,400 \times 0,75\%$.

Széles Imre, társadalombiztosítási szakértő

A teljes cikket itt olvashatja el: https://adozona.hu/rehabilitacios_jarulek

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK:

Kézi számla érvénytelenítése

Egy kft. adott értékesítéséhez egyszerűsített készpénzfizetési számla lett kiállítva, a NAV online számla adatszolgáltatás felületén le is lett jelentve. Kiderült, hogy a fizetési mód mégis átutalás. Ebben az esetben valamennyi példány begyűjtése, a számla áthúzása „rontott” jelöléssel, és a számlatömbben megőrzése a helyes érvénytelenítés mód? Hogyan kell ezt a NAV oldalán jelenteni? Tudtommal technikai érvénytelenítés nem választható, mivel azt akkor kell alkalmazni, ha a számla hibátlanul van kiállítva, csak az adatszolgáltatás a hibás. Előzményes számla érvénytelenítése esetén pedig meg kell adni az érvénytelenítő számla adatait, ami jelen esetben nincs, mivel a számla valamennyi példánya „le van rontva” és vissza van „helyezve” a számlatömbbe. Természetesen a helyes számla is kiállításra kerül.

SAKÉRTÖNK VÁLASZA:

A technikai érvénytelenítés akkor merül fel, amikor maga a kiállított számla helyes, azonban a róla teljesített adatszolgáltatás helytelen. Ennek megfelelően a kérdéses esetben ez nem alkalmazható. Amennyiben az eredeti hibás kézi számla adatszolgáltatása megtörtént, úgy érvénytelenítő számlát kell kiállítani és ezt is rögzíteni kell az adatszolgáltatásban. Ezt követően lehet kiállítani az új, helyes számlát.

Nagy Norbert adószakértő

Egyéni vállalkozás indítása gyed mellett

Miért nem kell a minimális járulékokat megfizetni, ha nincs heti 36 órás munkaviszony? Ugyanakkor, ha az egyéni vállalkozó nem katalány, és átalányadózást sem választ, akkor a gyed melletti egyéni vállalkozói tevékenységében a minimálbér után nem kell sem tb-járulékot, sem szociális hozzájárulási adót fizetnie. Csak akkor keletkezik adófizetési kötelezettsége, ha vállalkozói kivétet számol el?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA:

Mind a Tbj., mind a szochotörvény egyértelműen úgy fogalmaz, hogy gyed folyósítása mellett nem kell alkalmazni a minimális járulék és szocho-fizetési szabályt. Lásd Tbj. 40. § (2) bekezdés c. pont, illetve a szochotörvény 9. § (1) bekezdés c. pont.

Vagyis nyugodtan végezheti személyesen az egyéni vállalkozói tevékenységet gyed mellett úgy, hogy ne kelljen a minimál járulékot és szocho-t megfizetnie. Ugyanakkor a katalány törvény csak akkor mentesíti a katalányt a katalány megfizetése alól, ha ténylegesen nem végez munkát.

Szipszer Tamás adószakértő ▶

**EARLY BIRD
AJÁNLAT – CSAK
14 NAPIG!**

Minden előfizetés mellé garantált kiadvány:

SPECIALIS ESETEK A SZÁMVITELBEN

Az előfizetés előnyei:

✓ még ideai ár ✓ extra kreditpontok ✓ 2022-es HVG adó- és tb-különszámok

Az akció feltételei a 2021. október 1-je és 14-e között leadott és befizetett megrendelésre vonatkoznak.

Átalányadózó egyéni vállalkozó jogviszonya, járulékbevallása

Kata alól átalányadózás alá átjelentkezett egyéni vállalkozó a 101-es nyomtatványon jelenti be az áttérést. A kata alól kijelentkezés mezőben található egy plusz nyilatkozat arra, hogy átalányadózóként folytatja tovább a tevékenységét. Amennyiben ezt bejelöltük, kell-e még a 1041-es nyomtatványon is jelenteni a jogviszonyt, vagy ezzel a nyilatkozattal ez el van rendezve? A havi járulékfizetési kötelezettséget a 2158-as nyomtatványon kell bevallani a tárgyhónapban kiállított számlák összértékének rá vonatkozó százaléka (esetemben 60 százalék) alapján? Ezen a nyomtatványon nincs szja-nak hely, csak a járulékoknak. Az szja-ra negyedévente kell előleget fizetni, és év végén az szja-bevallásban bevallani az egész évet, vagy van erre év közben havonta vagy negyedévente valamilyen kötelezettség?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA:

A kataból átalányadózásra való áttérést – amennyiben adózó az egyéni vállalkozókról szóló 2009. évi CXV. törvény hatálya alá tartozik, vagyis nem az szja-törvény szerinti egyéni vállalkozó – a T101/E nyomtatványon kell bejelenteni a NAV-hoz. Az adózási mód váltása miatt a 1041-es nyomtatványt be kell benyújtani, csak a katasoknak nem kellett.

A 2158-as bevallás szolgál a járulékkötelezettség bevallására. A biztosított főfoglalkozású egyéni vállalkozó a 18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelem után fizeti meg. A társadalombiztosítási járulék alapja havonta legalább a minimálbér (a továbbiakban: járulékfizetési alsó határ).

A főfoglalkozású (biztosított) egyéni vállalkozó esetében a Tbj. szerinti minimálbér: a tárgyhónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes minimálbér. Ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege. A járulékfizetési kötelezettséget havonta kell megállapítani. Szja-kötelezettség a 2158-as bevallásban nem szerepelhet, de évközben negyedévente (negyedévet követő hó 12-éig) a jövedelem után adóelőleget kell fizetni.

Az egyéni vállalkozásból származó jövedelmet és annak adóját a tárgyévi szja-bevallásban kell majd szerepeltetni, melyet az adóévet követően május 20-áig kell benyújtani.

Lepsényi Mária adószakértő

Garanciális csere könyvelése

Cégünk vásárolt egy gépet, ami garanciális időszakban meghibásodott. Nem volt javítható, így garanciális csere történt. A cserébe kapott gép értékét a szállító nem határozta meg. Az elromlott gépnek még volt nettó értéke. Hogyan kell ezt könyvelni, mi lesz a cserébe kapott gép bekerülési értéke?

SAKÉRTÖNK VÁLASZA:

Áfaelszámolás szempontjából nem ugyanazt jelenti, ha hasonló, vagy ha azonos termékre cserélik a terméket. Ha ugyanolyan termékre cserélik, akkor nincs semmilyen áfavonzata az ügyletnek, bizonylatkorrekcióra sincs szükség.

Ha viszont nem ugyanolyan vagy nem ugyanolyan értékű eszközre történik a csere, akkor a cserébe adott eszközt számlázni kell. A vevőnél a használhatatlan eszközt ki kell vezetni a nyilvántartásokból, (az eredeti értéken „el kell adni” a szállítónak) a még el nem számolt bekerülési értéket terven felüli értékcsökkenésként kell elszámolni. A csereeszközt a számlázott értéken kell könyvelni, majd megkezdeni az amortizáció-elszámolást. Az „eladás” miatti követelést és a cseréről kapott számla miatti kötelezettséget össze kell vezetni. Ha az értékek eltérnek és a különbözet kiegyenlítése nem történik meg, a fennmaradó különbözetet egyéb bevételeként kell elszámolni és el kell határolni, majd az értékcsökkenéssel arányosan kell visszavezetni az egyéb bevételek közé.

Pölöskei Pálné adószakértő